

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1976

BRNO 1978

PRAVĚKÉ SÍDLIŠTNÍ NÁLEZY Z KOTOJED U KROMĚŘÍŽE
/okr. Kroměříž /

Zdeněk F i š e r , Okresní muzeum Kroměříž

V dubnu 1974 došlo při stavebních úpravách terénu v prostoru u nádraží v Kotojedech /obec je dnes součástí města Kroměříže / k narušení řady pravěkých objektů. Není to však poprvé, co zde byly nalezeny stopy dřívějšího osídlení - tento prostor je totiž známý svými nálezy již od 80. let minulého století, kdy zde pracovala tzv. Zajíčkova cihelna, která svými hliníky téměř zničila sídliště lidu popelnicových polí. /1 / Po ohlášení nálezů provedl na staveništi sběr J. Coufalík, okresní konzervátor přírody, a získal tak především střepevé, kulturně značně různorodý materiál.

Z těchto nových nálezů, zjištěných po odkrytce ornice provedené buldozerm, je možno uvést o-jedinělý střepevé kultury volutové a dále střepevé kultury zvoncovitých pohárů. Nejvíce střepevého materiálu je možno přiřadit k různým obdobím lužických popelnicových polí. Zvláštní pozornost pak zasluhuje střepevé nádoby s červeným povrchem, na něž byla nanášena patrně černá malba, dnes setřená. Tento nález, patřící malované halštatské keramice, je vůbec prvním nálezem tohoto druhu na Kroměřížsku.

P o z n á m k a :

1 K. Biefel, Z Kroměříže, ČVSMO IV 1887, 119.

Prähistorische Siedlungsfunde aus Kotojedy bei Kroměříž /Bez. Kroměříž /. Im April 1974 kam es bei Bauherrrichtungen des Terrains im Raume beim Bahnhof in Kotojedy bei Kroměříž zur Störung prähistorischer Siedlungsobjekte. Aus dem gewonnenen Scherbenmaterial gehört ein vereinzelter Scherben der Volutenkultur und ferner der Glockenbecherkultur an. Der überwiegende Materialteil stammt jedoch aus dem Zeitabschnitt der Lausitzer Urnenfeldkultur. Besondere Aufmerksamkeit aus dieser Kollektion verdient dann ein vereinzelter Scherben der hallstattzeitlichen bemalten Keramik, der erste seiner Art in der Umgebung von Kroměříž.

NOVÉ NÁLEZY ZE SUŠIC

/okr. Přerov /

Jiří P a v e l č í k , AÚ ČSAV Brno

Terénní průzkum širšího okolí výšinné osady ve Hlinsku se v roce 1976 soustředil na katastr Sušic. Doklady eneolitického osídlení jsme zjistili v polních tratích "Škařinec" a "Olbramsko". Na pravém břehu říčky Libuše, přibližně 1 km západně od samoty Kudlov, našel spolupracovník expozitury AÚ ČSAV v Opavě St. Šromota v melioračních rýhách střepevé, které zřejmě náležejí do období lidu popelnicových polí.

Neue Funde aus Sušice /Bez. Přerov /. Bei einer Terrainuntersuchung fand man in den Feldfluren "Škařinec" und "Olbramsko" Belege einer äneolithischen Besiedlung und 1 km westlich von der Einöde Kudlov Spuren von einer Niederlassung /? / der Urnenfeldkultur.

NOVÉ PRAVĚKÉ OSADY U LIPNÍKU NAD BEČVOU

/okr. Přerov /

Jiří P a v e l č í k , AÚ ČSAV Brno

Jindřich Tomáš z Lipníku nad Bečvou upozornil pracovníky opavské expozitury AÚ ČSAV v Brně, že hlubokou orbou pod nově zakládanou chmelnicí bylo v poloze "Haškovec" narušeno rozsáhlé sídliště.

Lokalita, jak bylo při průzkumu zjištěno, je svým jihozápadním okrajem 250 m vzdálena od sídliště v prostoru "Nové chmelnice" na kótě 229,0 /viz PV 1974, Brno 1975, s 11/.

Nově zjištěný sídelní komplex se nachází jižně od polní cesty z Lipníku do Oseku /přes kótu 229,0/, která je pokračováním lipenské ulice B. Němcové. První objekty jsou od cesty vzdáleny 80 - 100 m a jsou reprezentovány tmavými obdélníkovými skvrnami bez povrchových nálezů, takže je můžeme interpretovat jako hrobové jámy. Největší koncentrace narušených objektů zaujímá 50 m široký pruh, který v délce 250 - 300 m /v době průzkumu nebylo možno sledovat východní okraj /lemuje první, pravobřežní terasu Bečvy. Západní okraj tvoří stromořadí a vysoké vedení do osady Nové Dvory. Celkem se nám podařilo rozpoznat kolem sta objektů, které lze na základě nalezeného materiálu datovat do období lineární keramiky, lengyelské kultury, kanelované keramiky, starší doby bronzové /?/, lidu popelnicových polí a slovanské /8. - 9. století/.

Současně byl proveden i sběr na sídlišti lidu s lineární keramikou v prostoru "Nové chmelnice", který doplnil kolekci sílexů a keramiky zdobené notovými hlavičkami". Další osadu lidu s lineární keramikou a z období popelnicových polí nalezl J. Tomáš na pravém břehu potoka Trnávkvy jižně od zmíněné již polní cesty Lipník - Osek.

Neue prähistorische Siedlungen bei Lipník nad Bečvou /Bez. Přerov/. In der Feldflur "Haškovec" wurde bei Tiefackerung unter dem neuen Hopfengarten ein Siedlungskomplex gestört, der mit der Besiedlung der Träger mit Linearbandkeramik beginnt und einer slawischen Niederlassung aus dem 8. - 9. Jahrhundert endet.

NOVĚ ZJIŠTĚNÉ LOKALITY VE VELKÝCH HOŠTICÍCH

/okr. Opava /

Jiří Pavelčík, AÚ ČSAV Brno

R. Jatzek z Velkých Hoštic upozornil pracovníky AÚ ČSAV - expozitury v Opavě na výskyt pravěkých předmětů v prostoru obce. Nálezy se koncentrují do dvou oblastí. První z nich zaujímá jihovýchodní sektor obce a je vymezen ulicemi Mírovou, Opavskou a Mlýnskou, dále mlýnským náhonem a cestou vedoucí východně od místního hřbitova. Povrchovými sběry se nám podařilo prokázat osídlení z období lineární keramiky, popelnicových polí a ze 14. - 16. století.

Druhá lokalita leží západně od obce v poloze "U rozvodny", jihovýchodně od křižovatky okresní silnice Opava - V. Hoštice - Hlučín se železniční tratí Opava - Hlučín. V získaném materiálu se nám podařilo rozeznat zlomky keramiky lidu s nálevkovitými poháry, dobrodružnickou skupinu /poč. 5. stol. n.l. / a nálezy z období slovanského /8. - 9. stol. / . Posledně jmenovaný nález je mimořádně důležitý, neboť prokazuje druhou /mimo kostrový hrob z Hněvošic / slovanskou lokalitu na Hlučínsku.

Neu festgestellte Lokalitäten in Velké Hoštice /Bez. Opava/. Im Raume der Gemeinde und in der Feldflur "U rozvodny" wurden neue Lokalitäten aus dem Zeitabschnitt der Linearbandkeramik, Trichterbecherkeramik, Urnenfelderkultur, Guttentaggruppe, slawischen Kultur und dem 14. - 16. Jahrhundert festgestellt.

HRADISKO U KOBEŘIC

/okr. Opava /

Jiří Pavelčík, AÚ ČSAV Brno

V rámci ústavního úkolu, jímž byla pověřena expozitura v Opavě, který spočívá ve sledování a doplnění nálezového katastru Severomoravského kraje, uskutečnila expozitura na jaře 1976 tři výzkumné lety na Opavsku a Hlučínsku. Při nich se podařilo zachytit řadu nových lokalit. Bohužel nepřítel počasí /sucho / nám nedovolila ve větším rozsahu uskutečnit pozemní ověření leteckých pozorování, a tak jedinou oblastí, kde jsme mohli konfrontovat výsledky získané při letech, byla oblast severně od Koberžic.

Zde se nám podařilo v prostoru kóty 273,3 východně od sádrovcových dolů a 150 m od polské státní hranice zjistit mohutnou fortifikaci /val a příkop/, která přetíná širokou šíjí ostrožny bezejmenného potůčku tekoucího do říčky Troje. Pro vzrostlou vegetaci se nám nepodařilo na vnitřní ploše hradiska získat materiál, který by je datoval. Pouze na valu jsme našli štípanou industrii a zlomky keramiky, které na základě důlkovaných lisén a římsovitých okrajů můžeme rámcově datovat

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1976.

- Vydává : Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor : Akademik Josef Poulík
Redaktoři : Dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Říhovský
Překlady : Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby : doc. dr. B. Klíma, A. Životská
Na titulním listě : Bronzová přezka ze slovanského sídliště v Mutěnicích
Tisk : Moravské tiskařské závody, n.p. Olomouc, závod Gottwaldov, provoz 34 -
Kyjov
Evidenční číslo : ÚVTEI-73332
Vydáno jako rukopis - 450 kusů - neprodejné